

PŘEDNÁŠKY

Čtvrtek 5. listopadu 2015 v 19:00 hodin

Valašská astronomická společnost (VAS) pořádá ve spolupráci s Hvězdárnou Valašské Meziříčí, p. o. přednášku pro veřejnost s názvem

ASTRONOMIE A FYZIKA POSLEDNÍCH LET

Přední odborník a popularizátor fyziky a astronomie pan *prof. Petr Kulhánek* z FEL ČVUT v Praze nám představí „pelmel“ zajímavostí z astronomie a fyziky posledních let. Mimo jiné například:

- * kvantové dalekohledy jako nové gravimetry
- * měření polarizace reliktního záření sondou Planck
- * magnetické pole naší Galaxie
- * co s nulou u Velkého třesku?
- * experiment KATRIN - poznáme hmotnost neutrin a polapíme reliktní neutrina?
- * oblak G2 u naší černé díry – naděje či zklamání?
- * detailní výzkum neutronů v ILL
- * stavíme ITER – podaří se zažehnout fúzi?

Akce se koná v rámci projektu **O vědě a technice populárně**, který finančně podpořilo **Město Valašské Meziříčí a Česká astronomická společnost**.

Vstupné: dospělí 40,- Kč, mládež 30,- Kč.

* * *

Středa 18. listopadu 2015 v 18.00 hodin

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. pořádá přednášku pro veřejnost s názvem

OD CITRÓNŮ NA ZÉLANDU POD EVROPSKOU JIŽNÍ OBSERVATOŘ

Každý má v hlavě mnoho velkých snů a každý velký sen znamená dlouhou i trnitou cestu. Zveme vás na povídání cestovatele a popularizátora astronomie Petra Horálka, který se vydal sbírat ovoce na Nový Zéland, aby se po únavných dnech na farmách mohl v klidných chvílích kochat jižním hvězdnatým nebem a prostřednictvím astrofotografií jej ukázal celému světu.

Přednáší *Petr Horálek*, cestovatel, fotograf a popularizátor astronomie. Vstupné: dospělí 40,- Kč, mládež 30,- Kč.

ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ

Astronomická pozorování pro veřejnost - **LISTOPAD**:

PONĚLÍ * ÚTERÝ * STŘEDA * ČTVRTEK * PÁTEK

v 18:00 hodin

(kromě úterý 17. listopadu)

Program pozorování:

Měsíc – ve druhé polovině měsíce

Uran – po celý měsíc

Hvězdy a vícenásobné hvězdné systémy – po celý měsíc

Hvězdotupy, mlhoviny, galaxie – neruší-li příliš svým svitem Měsíc

VERNISÁŽ

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. Vás dne **4. listopadu 2015 v 18.00 hodin** zve do zámku Žerotínů na **slavnostní vernisáž výstavy** k výročí 60 let od otevření Hvězdárny Valašské Meziříčí pro veřejnost.

SEMINÁŘE

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. Vás ve dnech 6. - 8. listopadu zve na:

SLAVNOSTNÍ SEMINÁŘ 60 LET OD OTEVŘENÍ HVĚZDÁRNY VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ PRO VEŘEJNOST

Program semináře

Pátek 6. listopadu 2015

17:00 – 17:45: **Slavnostní zahájení a úvodní slova hostů**
– moderuje *Libor Lenža*, Hvězdárna Valašské Meziříčí

18:00 – 19:15: **Ejhle, světlo!**
– *Zdeněk Mikulášek*, Ústav teoretické fyziky a astrofyziky, PF MU Brno

19:30 – 20:45: **U kolébky kosmonautiky**
– *Tomáš Příbyl*, nezávislý popularizátor a publicista v oblasti kosmonautiky

Sobota 7. listopadu 2015

09:00 – 10:15: **Astronomie a fyzika posledních let**
– Petr Kulhánek, FEL ČVUT v Praze

10:45 – 12:00: **Sluneční erupce**
– *Marian Karlický*, Astronomický ústav AV ČR, v.v.i.

12:00 – 14:00: **Společný slavnostní oběd** – jednotné menu (platba při prezenci)

14:00 – 15:15: **Solis Nuncius**
– *Julius Kozsa*, Astronomický ústav SAV, Tatranská Lomnica

15:45 – 17:00: **Vybrané paradoxy hvězdného vývoje**
– *Michal Švanda*, Astronomický ústav AV ČR, v.v.i. a Astronomický ústav UK Praha

17:30 – 18:45: **Čo sa zmenilo na Slnku od roku 1959?**
– *Vojtech Rušin*, Astronomický ústav SAV, Tatranská Lomnica

20:00 - ... **Slavnostní společenský večer** (platba při prezenci)

Neděle 8. listopadu 2015

09:00 – 10:00: **Úsvit trpasličích planet - Pluto a Ceres**
– Petr Scheirich, Astronomický ústav AV ČR, v.v.i.

10:30 – 12:00: **Jak dlouho budou odolávat gravitační vlny přímému pozorování?** – Petr Kulhánek, FEL ČVUT v Praze

12:00 – 12:20: **Slavnostní uzavření semináře**
– *Libor Lenža*, Hvězdárna Valašské Meziříčí

Změna programu vyhrazenal

Přihlásit se můžete **do 3. listopadu 2015** a to nejlépe prostřednictvím online přihlašovacího formuláře (www.astrovm.cz/cz/program/kalendar-akci/slavnostni-seminar-60-let-hvezdarny.html). Případně e-mailem nebo telefonicky na známých kontaktech hvězdárny.

* * *

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. ve spolupráci s **Valašskou astronomickou společností (VAS)** pořádá ve dnech 27. až 29. listopadu 2015 tradiční seminář

KOSMONAUTIKA A RAKETOVÁ TECHNIKA

Cyklus přednášek je určen odborné i laické veřejnosti. Akce se koná v přednáškovém sále Hvězdárny Valašské Meziříčí. Podrobnější informace budou včas doplněny. Sledujte v kalendáři akcí na internetových stránkách hvězdárny: <http://www.astrovm.cz/cz/program/kalendar-akci/kosmonautika-a-raketova-technika6.html>

LISTOPAD 1955

Astronomický kroužek

V listopadu se konaly tři schůzky astronomického kroužku a to ve dnech 2., 9. a 16. listopadu. Náplň se skládala ze základů sférické astronomie a planetologie. První listopadová schůzka byla zaměřena na hvězdné mapy a rovníkové souřadnice (lektor Jandausch). Na dalších byla pak prováděna večerní pozorování (lektoři Kruťa, Doleček), probírána Venuše (lektoři David, Ševecková), broušena zrcadla a prováděny optické zkoušky zrcadel (lektor Kruťa).

Kolaudační komise

V první půlce listopadu navštívila hvězdárnu kolaudační komise, která měla rozhodnout zda-li je budova připravena k provozu a odpovídání stavebnímu povolení z roku 1947. Ze zápisu, který po sobě úředníci stavebního odboru MěNV zanechali, se můžeme například dočíst:

„Pokud jde o provedení starby, bylo zjištěno, že tato byla provedena podle schválených plánů s těmito menšími změnami: 1/ Do vestibulu... byl ze strany východní zřízen hlavní vstup ze zahrady, ... 3/ bylo upuštěno od zřízení dvou schodišť z přednáškové síně k malým kopulím...“

Zpráva komise obsahuje i závady, které nebránily zpřístupnění, ale spíše ukazovaly na problémy s kvalitou prováděných prací: „2/ Více dveří se řádně nedovírá a to z toho důvodu, že jednak zárubně nejsou správně osazeny, jednak dveře jsou zkráceny. 4/ Terrasova podlaha v přednáškové síni je na některých místech oddutá od podkladního betonu... 5/ V obou malých kopulích, z nichž jedna jest již v používání, schází dřevěná zvýšená podlaha se schody k dalekohledu, takže pozorování se děje zatím pomocí dvojitého zebře, což jest pro návštěvníky spojeno s nebezpečím úrazu.“

Při tomto řízení se také rozhodovalo o oficiálním zpřístupnění hvězdárny pro veřejnost. Komise složená ze zástupců MěNV, ONV a KNV se vyjádřila ve prospěch jejího otevření, ale přidala k němu několik podmínek: „1/ ... až bude do ní zavedena pitná a užitková voda a až bude řádně fungovat centrální topení. 5/ malé kopule pro pozorování nutno opatřit dřevěnou podlahou se schody. 7/ Správu hvězdárny se ukládá, aby se s největším urychlením postarala o provedení a dokončení příjezdové cesty od Stalinovy ulice...“

(Mgr. Radek Kraus, Hvězdárna Valašské Meziříčí)

ZAJÍMOVÉ ASTRONOMICKÉ KROUŽKY

Astronomický kroužek pro žáky druhého stupně základních škol se schází **každou středu v 17:00 hodin** na Hvězdárně Valašské Meziříčí.

Zápisné do kroužku činí 200,- Kč na rok a je možné ho uhradit u vedoucí kroužku Martiny Exnerové nebo na sekretariátu hvězdárny.

AKTUALITY

- * V rámci programu Discovery vybrala NASA před pár dní pět horkých kandidátů na budoucí mise. Je to první krok k vybrání jednoho až dvou vítězů v průběhu příštího roku. Vítězný návrh by měl být realizován v roce 2020. Předloženy návrhy by měly studovat Venuši, blízkozemní objekty, popř. různé asteroidy.
- * Americká sonda **Cassini** prolétla 14. října 2015 kolem Saturnova ledového měsíce **Enceladu**. Prosvítila 1839 kilometrů nad jeho povrchem a svou pozornost zaměřila hlavně na severní pól tohoto měsíce. Výsledkem jsou dechberoucí fotografie povrchu tohoto pozoruhodného ledového světa. Velmi důležitý průlet nastane 28. října, kdy sonda Cassini prolétne přímo jedním z gejzírů na měsíci, tedy jen 48 km nad povrchem. Půjde o dosud nejbližší průzkum tohoto fenoménu. Poslední průlet je pak plánován na prosinec. Tím se přiblíží i konec mise Cassini.

INFORMACE

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. přijímá závazné objednávky **Hvězdářské ročenky** na rok 2016.

Objednávejte elektronickou poštou na astromsikova@astrovm.cz nebo telefonicky na čísle 571 611 928.

* * *

Dne 9. září 2015 rozhodl Výkonný výbor České astronomické společnosti o **zvýšení členského poplatku**. Bylo rozhodnuto, že zvýšení bude činit 100 Kč ročně.

Výdělečně činní členové ČAS budou na rok 2016 platit členský příspěvek ve výši 500 Kč, nevýdělečně činní 400 Kč ročně.

Závěrem ještě členům ČAS připomínáme, že členské příspěvky na rok 2016 by měly být uhrazeny do 15. listopadu 2015.

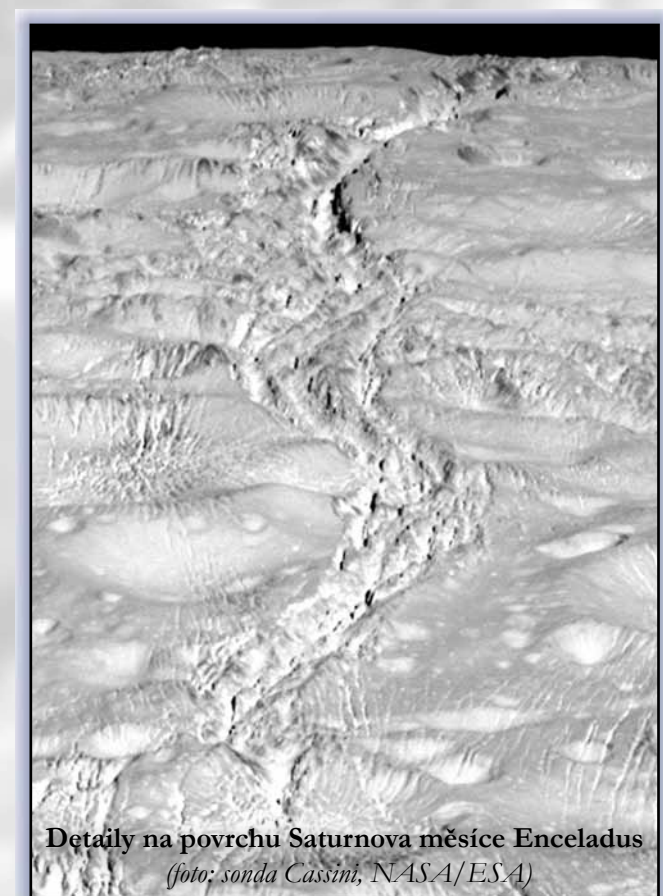
PROGRAMOVÝ ZPRÁVODAJ HVĚZDÁRNY VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZLÍNSKÉHO KRAJE A VALAŠSKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Vydává Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.: Vsetínská 78, 757 01 Valašské Meziříčí
tel./fax: 571 611 928; E-mail: info@astrovm.cz; URL: www.astrovm.cz

Sazba a tisk: Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

HVĚZDÁRNA
VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ
LISTOPAD 2015

Detaily na povrchu Saturnova měsíce Enceladus
(foto: sonda Cassini, NASA/ESA)